

Lacroix, lib. 6. p. 2. ex num. 1229. & 1302.

377 Cum Confessarius personam Medici, & Judicis in hoc Sacramento agat, utraque poenitentiam imponere debet, & medicinale, quæ poenitentem præferret à lapidibus, & vindictivam, ut Divinæ Justitiæ satisfiat à poenitente per opera poenalia, & ipsi deleriat ad compensationem poenæ temporalis, quæ remanet ex dimissis peccatis quoad culpam. Et quia contraria contrariis curantur, oportet prolixius superbo humilitionem, avaro largitionem elemosynæ, luxurioso carnis macerationem, & sic alijs alia hujusmodi injungere. l. 10. 26. q. 7. ibi: *in his ipsis, in quibus deliquit, agens multa contraria*, & Zachaus fecit. l. 25. tit. 4. p. 1. ibi: *Debele dār poenitencia contraria del pecado que fizo, ó otra, segun su alvedrío, qual entenderi que podra cumplir*. Debet Confessarius, tam in electione opinionum, quam in satisfactionis, & poenitentiarum impositione, uti vino, & oleo, sicut ille Samaritanus Evangelicus. Non fit nimis rigidus, nec nimis blaudus: ne rigore poenitentes terreat, vel lenitate culpas foveat, ut olim Apollo Phaeontem alloquebatur. *Nec premè, nec summum molire per athena curram* — *alitus egressus Cœlestia tecta cremabis: inferius terras: medio tutissimus ibi: sæpè tamen, & in dubio tempore oportet ad benignitatem declinare, ne odiosum reddatur Sacramentum*. c. 2. de Sacrilieg. c. 12. 26. q. 7. ibi: *Et si erramus modicam poenitentiam imponentes nonne melius est propter misericordiam rationem reddere, quam propter crudelitatem? Ubi enim Paterfamilias largus est, dispensator, non debet esse tenax. Si Deus benignus est, ut quid Sacerdos ejus austerus? vis apparere Sanctus? circa vitam tuam esto austerus, circa alienam benignus. Et quia manifesta peccata scandalum in populo generant, licet non conveniat, quod Confessarius publicam poenitentiam in foro Sacramentali imponat ob periculum revelandi peccatum, potest tamen obligare publicum peccatorem, ut se publice emendatum ostendat. Poenitens tenetur sub gravi adimplere poenitentiam, si hæc rationalis sit, & pro culpa gravi nondum confessâ imponatur. Esse tantum obligationem sub veniali ad poenitentiam adimplendam, si imponatur tantum pro venialibus, vel mortalibus alijs confessis, vel si levis sit, vel si Sacerdos noluit sub gravi obligare, vel si pars*

tantum levis omittatur, tenent *Suar. de Poenit. D. 38. fess. 7. Laym. L. 3. tr. 6. c. 15.* Si poenitenti sit nimis molesta, & difficilis poenitentia, & Confessarius non eam moderati, non peccat poenitens, si discedens sine abolutione se alij Confessario sistat, & ea constentur peccata nam in hoc suo jure utitur. Nec est necesse poenitentiam peragi ante abolutionem, ut olim docebat Petrus de Oima, cujus error damnatus à Sixto IV. fuit ab aliquibus rigoristis renovatus, & addiderunt, proximi non absolventur, nisi peracta prius poenitentia viguisse in Ecclesia per 12. prima sæcula. Certum tamen est, quod absoluta est retinenda praxis, qua utimur in Ecclesia absolventi ante peractam poenitentiam, licet ut servetur ordo judicij, ante abolutionem injungatur. De quo Lacroix L. 6. p. 2. n. 1230. Hinc Alexand. VIII. has damnavit propositiones. 16. *Ordinem præmittendi satisfactionem abolutioni induxit, non politia, aut institutio Ecclesia, sed ipsa Christi Lex, & præscriptio natura vel, id ipsum quodammodo dicente*. 17. *Per illam praxim mox absolventi ordo poenitentia est inversus*. 18. *Consuetudo moderna, quoad administrationem Sacramenti poenitentia, etiam si eam plurimorum hominum sustinet auctoritas, & multi temporis diuturnitas confirmet, nihilominus ab Ecclesia non habetur pro usu, sed pro abusu*. 22. *Sacrilegi sunt judicandi, qui jus ad Communionem percipiendam præcedunt, antequam condignam de delictis suis poenitentiam egerint*. In idem incidit prop. 87. *Kesnel*.

378 Cum manifesta peccata non sint occulta correctione purganda. c. 1. b. t. debet pro ipsis in foro externo publica poenitentia imponi. c. 19. 2. q. 1. *Triid. fess. 24. de Ref. cap. 8.* Ut hoc modo recemendatur, & alij tali exemplo à peccatis committendis arceantur, dum vident, ea impunita non manere. Poenitentia publica, alia est *solemnis*, alia *non solemnis*. Solemnis erat, quæ fiebat servatis certis ritibus, & solemnitatibus: nam poenitentes in principio Quadragesimæ ante fores Ecclesiæ se præsentabant Episcopo sacro induti nudis pedibus, vultibus in terram demissis, se reos esse iplo habiti, & vultu protestantes. Et varijs precibus in Ecclesia factis Episcopus manus imponebat, aquam benedictam spargebat super eos, mittebat cinerem, & cilicio capita eorum operiebat, & cum genuit, & crebris suspirijs denuntiabat, quod si

cut Adam projectus est de Paradiso, ira ipsi pro peccatis ab Ecclesia abjiciantur: & tunc à Ministris expellebantur extra januas Ecclesiæ, & in Sacra Domini Coena rursus admittebantur. c. 64. D. 50. L. 18. tit. 4. p. 1. Sed talis publica poenitentia jam non est in usu, nisi forte, quando excommunicatus solemniter absoluitur. Solus enim Episcopus hanc poenitentiam indicibat, & quidem in Quadragesima tantum, semel solum in vita, & tantum pro peccatis valde gravibus, & scandalosis, & non indicibatur Clericis, nisi depositis, & quidem sine spe restitutionis. c. 2. de Poenit. D. 6. c. 65. D. 50. Nec conjugatis, sine uxoris consensu, imponebatur. Et quia crimen promulgabatur, poenitens fiebat infamis. Poenitentia publica non *solemnis* est, quæ à quolibet Sacerdote publicè, & in facie Ecclesiæ pro peccatis, & non adeo gravibus, & in quocumque tempore, & sæpius, & indistinctè, etiam conjugatis imponebatur; v. g. peregrinatio cum pœra, & baculo benedictis, ut deducitur ex c. 61. c. 66. c. 68. D. 50. c. 17. de Consec. D. 3. c. 2. b. t. 20. tit. 4. p. 1. Olim quidem gravissimæ poenitentia trium nempe, septem, decem, vel quindecim annorum, quin & pro tota vita imponebantur in oratione, suspensione, pane, & aqua, detractione, & alijs hujusmodi de quibus late in Canonibus poenitentialibus: quæ jam non sunt in usu.

379 In c. 1. b. t. dicitur: *Qui Presbyterum occiderit duodecim annorum poenitentia et secundum Canones imponatur. convictus, usque ad ultimum tempus vite sua militia cingulo careat, & absque spe conjugij maneat*. Hodie tamen tam impedimentum, quam poena in desuetudinem abijt. In c. 9. b. t. præcipitur, quod audiatur confessio mulieris, nec ipsi denegatur abolutio, quia sibi partum supposuit, faciendo, quod venter ejus intumisset ex certo succo herbarum, quem potavit, ne ejus bona devenirent ad extraneos: sicut non negatur abolutio ei, quæ filium proprium ex adulterio suscepit, nec vult illud marito detegere: nam licet ipsa in quantum potest sine fama dispendio, & periculo vitæ curare debeat, ne damnum patiantur hæredes legitimi, ac proinde compensationem illis facere debeat, vel ex proprijs bonis, vel suadendo filio illegitimo, & renuntiet hæreditati, & fiat Clericus, vel Religiosus: tamen regulariter non tenetur suum occultum delictum manifestare, ad impe-

diendum damnum mariti, & filiorum legitimorum. Nam bonum fama, & vitæ est superius bonis fortunæ, neque filius, qui in possessione nativitatis legitimæ est, tenetur credere matri asserenti, etiam cum juramentum, esse suppositum, vel ex adulterio susceptum. L. 6. ff. de His, qui sui. c. 10. de Probat. & ibid. Gonz. n. 8. *Less. de Just. lib. 2. cap. 10. ex num. 47.* Adulter non solum quando est dubium, an prolex sit sua, sed etiam quando sibi persuadet, suam esse, regulariter excusatur à restitutione: quia regulariter nequit fieri sine gravi periculo vitæ, vel famæ; vel quia aliunde à matre fit compensatio: cessantibus tamen his causis, damna ex adulterio, si hæc constet, ab adultero compensanda veniunt.

380 Medici nequeunt sub anathematis poena pro corporali salute, alicui agroti suadere, quod in periculum animæ convertatur: quia anima multo pretiosior est corpore. c. 13. b. t. L. 37. tit. 4. p. 1. Imò, Medici vocati ad infirmos, ante omnia debent infirmum ad confessionem inducere, ut cessante causâ cesset effectus: cum infirmitas corporalis nonnunquam ex peccato proveniat, dicente domino languido, quem sanaverat, vade, & amplius noli peccare, ne deterior alicui tibi contingat. c. 13. b. t. L. 37. tit. 4. p. 1. ibi: *Et per ende tovo por bien Santa Eglefia que ningun Fisco Cristiano non sea offado de melcinar al enfermo à menos de confesarle primeramente: è el que contra esto ficere, que fuesse echado de la Eglefia*. S. Pius V. Motu proprio super Gregem. 8. Mart. ann. 1566. hanc decretalem innovit, & addidit, quod Medicus non visitet agrotos ultra tertium diem, quando morbus periculum mortis habet, nec ad ipsos redeat, nisi Confessarius testetur, infirmum confessum esse. Et præcipit universitatibus, quod exigant à Medicis juramentum, hoc servandi, quando ad Doctoratus gradum eos promoverint, vel licentiam modendi dederint. Sed hæc constitutio, vel nunquam fuit usu recepta, vel jam est abolita per desuetudinem. In nostra Hispania habetur in L. 3. tit. 16. lib. 3. R. G. ibi: *Mandamos, que los Medicos, y Cirujanos guarden lo dispuesto por Derecho Canonico, en advertir à los enfermos que se confiesen, especialmente en las enfermedades agudas, en las quales, el Médico, y el Cirujano que las curare, sean obligados, à lo menos en la segunda visita, de amonestar al doliente, que se confesse, lo pens de diez*

diez mil maravallas para la nuestra Camara, y Fisco, por cada vez que lo dexaren de hacer. Et in L. 5. tit. 1. lib. 1. R. C. dicitur: Todo Fiel Cristiano, al tiempo de su finamiento, sea tenudo de confessar devotamente sus pecados, y de recibir Comunión del Sacramento Santo de la Eucharistia, segun lo dispone la Santa Madre Iglesia; y el que no lo biere, è finare sin confession, pudiendolo hacer; que pierda la mitad de sus bienes, y sean para la nuestra Camara.

381 Alius modus, & quidem facilius, satisfaciendi pro peccatis, est per indulgentias. Indulgentia est remissio poenae temporalis debita pro peccatis aduilibus extra Sacramentum facta ex thesauro Ecclesiastici dispensatione. Sic com. DD. In thesauro Ecclesiae inveniuntur merita, & opera satisfactoria Christi Domini, quae sunt valoris infiniti: B. Mariae, & aliorum Sanctorum: Nam cum his non indiguerit ad satisfaciendum Deo, in deposito, & thesauro reservat Ecclesia ad applicanda alijs fidelibus: Extr. Unigenitus 2. b. t. intr. com. ubi loquendo de infinitis Christi meritis, ait Clement. IV. *Quantum ergo ex indò, ut nec supervacua, inutilis, ut superflua tanta effusionis miseratio redderet thesaurum militanti Ecclesiae adquisivit, volens suis thesaurizare filijs pius Pater, ut sic sit infinitus thesaurus hominibus: quo qui usi sunt, Dei amicitiae participes sunt effecti: quae quidem thesaurum non in sudario repositum, non in agro absconditum, sed per B. Petrum Caeli clavigerum, ejusque Successores, suos in terris Vicarios commisit fidelibus salubriter dispensandum. Et proprijs, & rationabilibus causis, nunc pro totali, nunc pro partiali remissione poenae temporali pro peccatis debita tam generaliter, quam specialiter (prout cum Deo expicere cognoscere) verè poenitentibus, & confessis misericorditer applicandam. Indulgentia quidem pro diversis respectibus diversè dividitur: nam alia est totalis, partialis alia. Indulgentia, totalis, poenalia, seu plenissima, est per quam tota poena, quae esset in Purgatorio luenda remittitur. Partialis est per quam non tota poena, sed aliqua pars remittitur, vel indeterminata; v. g. tertiam partem poenatum, vel determinata; v. g. Quadragena, id est, poena, quae per Quadagesimam erat subeunda; vel Carena sic dicta quasi carentia, id est, poena per quadraginta dies in pane, & aqua sustinenda: vel unius anni, &c. Per has indulgentias remittitur poena, quae*

per poenitentiam talis temporis respectivè esset remittenda. Alia inuper est temporalis, quae scilicet lapsu certi temporis finitur. Sic indulgentia concessa ad certum tempus, vel sub conditione, cessat illo finito, & hac deficiente. Similiter ad beneplacitum concessa, mortuo concedente, utpotè cessante ejus beneplacito, etiam & ipsa expirat. c. 5. de Rescriptis in 6. Alia item est perpetua, quae semper durat, quousque revocetur. Sicque indulgentia concessa à Papa, vel Episcopo simpliciter, non cessat morte concedentis; arg. c. 16. de Reg. jur. in 6. etiam si cesset causa, ob quam fuit concessa: tamen hæc à principio fuit concessio proportionata. Suar. de Poenit. D. 52. sect. 2. n. 4. Indulgentia quantumvis ex sua concessione perpetua sit, pendet tamen in ejus conversatione, & cessatione à voluntate concedentis, sicut ab eo in concessione pendet; arg. c. 1. de Reg. jur. L. 35. ff. eod. ac proinde potest revocari ab ipso concedente, ab ejus successore, & superiore utriusque. Extr. 4. & 5. b. t. inter com. Suar. de Poenit. D. 57. sect. 2. n. 8. p. 11. Lacroix, L. 6. p. 2. num. 1382. Deinde: Alia est personalis, quae pertinet ad personam, quae rei; v. g. Rolario, vel Cruci: alia localis, quae certo loco, v. g. altari, vel Ecclesiae est concessa. Si locus, vel res, cui est concessa indulgentia, sine spe reedificationis destruitur, indulgentia cessat. Si verò cum reedificationis spe destruitur, suspenditur indulgentia, & si brevi tempore reedificetur locus, indulgentia resurgit. Suar. de Poenit. D. 52. sect. 1. n. 8. & 9. Lacroix, L. 6. p. 2. num. 1383. Usus indulgentiarum, non solum antiquissimum esse constat. Extr. 1. b. t. Inst. com. Trid. sess. 25. Decret. de Indulgentijs, sed à tempore Apostolorum derivari probat. Suarez de Poenitent. D. 49. sect. 2.

382 S. Pontifex habet illimitatam potestatem dispensandi Ecclesiae thesaurum, ac proinde potest ipse, & quidem solus, plenarias indulgentias, non solum pro vivis, sed & pro defunctis concedere; arg. c. 4. b. t. Extr. 2. eod. inter com. non tamen potest tot concedere, ut Purgatorium exhaustiat: qui non videtur posse tantam profusionem iusta causa coherere. Luer. L. 6. p. 2. ex n. 1377. Quippe cum non sit dominus, sed dispensator, si absque iusta, & legitima causa: & quidem concessio proportionata, indulgentias concedat, non solum hæc erunt illicitæ, sed & invalidæ; arg. c. 14. b. t. vel

vel in totum, vel saltem qua parte indulgentia causam excedat. c. 1. G. fin. b. t. in 6. Tales causae sunt propagatio fidei Catholicae, heresim extritatio, concordia inter Principes Christianos, conversio infidelium, exaltatio Ecclesiae, excitatio ad devotionem, & virtutem, &c. Suar. de Poenit. D. 52. sect. 2. Luer. L. 6. p. 2. ex n. 1301. Indulgentias nequeunt primo publicari sine licentia, & approbatione Ordinarij. Trid. sess. 25. de Res. c. 9. Indulgentias verò jam olim concessas possunt publicari a Religiosis, vel illis, quibus sunt concessas sine Ordinarij licentia juxta Gallemart. In Hispania ultra licentiam Ordinarij requiritur etiam licentia Commissarij Cruciate, vel delegati ab ipso, ut possint indulgentias publicari, vel typis mandari. L. 12. tit. 10. lib. 1. R. C. Pro Indijs tamen habemus Decretum Regium post tit. 20. lib. 1. R. Ind. ubi: En Consulta del Consejo de 27. de Abril de 1651. sobre otra del Consejo de Cruzada, fue su Magestad servido de resolver, que las Bulas, & Breves de Indulgencias, que su Santidad concediere para las Indias, se presenten por aquel Consejo, y pasen por el de Indias: y estando passadas por ambos Consejos, no sea necesaria passarlas por los Tribunales de las Indias. In praxi tamen hic presentantur Bullæ Indulgentiarum Ordinarij, & Subdelegato Cruciate. Episcopi confirmati, etiam si consecrati non sint, possunt indulgentias concedere, sed tantum pro sua Dioecesi, etiam si actu in ea non existant, cum sit actus jurisdictionis voluntariae, & tantum suis subditis. c. 4. b. t. Exempti tamen intra Dioecesim existentes bene possunt lucrari indulgentias ab Episcopo concessas, ne in eorum damnum retorqueatur exemptio, quae est in eorum favorem inducta contra c. 61. de Reg. jur. in 6. L. 6. C. de Leg. Ipse concedens etiam eas lucrari potest. Suar. de Leg. lib. 6. c. 12. n. 8. Extranei, qui in tali Dioecesi, nec domicilium, nec quasi domicilium habent, non possunt lucrari indulgentias ibidem concessas, nisi eorum Episcopus specialiter consentiat. Barb. de Offic. Episc. alleg. 88. n. 25. Archiepiscopo specialiter concessum est, ut possit non solum pro sua Dioecesi, sed pro tota sua Provincia, etiam, quando actu eam non visitat, concedere indulgentias. c. 15. b. t. Quod non extenditur ad Patriarcham, vel Primate, qui solum in sua Dioecesi, si est Episcopus, vel in sua Provincia, si est Archiepiscopus, non verò potest in toto Regno indulgentias concedere. Archiepiscopus,

& Episcopus solum possunt 40. dies concedere, nisi in die Dedicationis Ecclesiae, in quo indulgentiam unius anni possunt concedere. c. 14. b. t. Barb. de Offic. Episc. alleg. 88. n. 14. Suar. de Poenit. D. 55. sect. 3. n. 7. Luer. L. 6. p. 2. n. 1320. & seq. Cardinales in Ecclesijs sui tituli ex privilegio 100. dies concedere valent, vel excoentia: tunc: siquidem haec facultatem consuetudine posse obtineri saltem est probabile. Sanchez in Decal. L. 4. c. 38. n. 21. Laym. l. 5. tr. 7. c. 4. n. 4. Castrop. tr. 24. D. un. p. 6. n. 6. contra Suar. de Poenit. D. 55. sect. 4. n. 3. Nav. Sot. Turres. & alios. Legati à Latere, alijque Praelati, sive Saeculares, sive Regulares Episcopo inferiores, quibus Jure Communi non conceditur hæc facultas, solent privilegium habere ad concedendas indulgentias. Parochi, Vicarius Generalis Episcopi, vel Capitulum: imò nec ipsum Capitulum, Sede vacante, nec Concilium Generale habent potestatem concedendi indulgentias. Dian. in Sum. V. Indulgentias. Nam hæc facultas est merè gratia, & per se est Dignitati reservata: possuntque Episcopi hanc potestatem, cum sit ordinaria, alteri delegare. Et cum concessio indulgentiarum non sit actus ordinis, sed jurisdictionis, Papa, vel Episcopus, etiam nec dum Sacros, potest, & indulgentias concedere, & delegare concessionem cuivis simplici Clerico. Sed cum Episcopus, non per modum dispensationis Thesauri Ecclesiae, nam hoc pertinet ad Papam, sed solum per modum absolutionis possit indulgentias concedere, non valet eas concedere pro defunctis, in quos jurisdictionem non habet, sed solum pro vivis, si sui subditi sine quippe in eos jurisdictionem habet. Bellarm. lib. 1. de Indulga. c. 14. lib. 6. p. 2. n. 1315. & 1320. Nunc Benedictus XIV. in Constit. Pia Mater, Nonis Aprilis anni 1747. Thesaurus Ecclesiae in favorem fidelium liberaliter aperiens, concedit Episcopis facultatem impertiendi benedictionem cum Indulgentia plenaria fidelibus in articulo mortis constitutis, etiam per alios, tam in Civitatibus, quam in Dioecesibus, ab ipsis sub delegatos. * Praelati Regulares, licet non possint applicare alteri satisfactionem suorum subditorum, sine illorum saltem praesumpta licentia (quamvis aliqui contrarium teneant) possunt quemlibet admittere ad communicationem bonorum operum suorum subditorum, quoad meritum de congruo, & imperationem: quia in hoc nihil aufertur à subditis: possunt tamen subditis

precipere, ut alicui applicent satisfactionem in necessitate. *Alloza in Sum. V. Indulgentia, sect. 1. n. 21. Suar. & alij, m. 383.* Ut quis possit lucrari indulgentias, debet esse baptizatus. Pro Catechumenis vivis, & defunctis, posse indulgentias applicari ex *Granado contra Pæpofitum tenet Diana in Sum. V. Indulgent. n. 6. 2. debet esse non excommunicatus: c. 322 c. 107. r. 9. 3. debetque omnia opera præscripta adimplere, alias cum non servet formam, vel conditionem, eas non lucrabitur, etiam si per ipsum non fiet, nisi aliter in concessione exprimat. *Extr. 2. h. 1. inter com.* debet esse in gratia, saltem, quando ultimum opus completur: Siquidem non potest per indulgentiam tolli reatus poenæ, si fuit reatus culpæ gravis. *Diana in Sum. V. Indulgentia requisita, n. 3. Lacr. l. 6. p. 2. n. 1301.* Indulgentiæ pro aliqua festivitate concessæ incipiunt à primis illius vespèris, & durant usque ad occasum solis diei sequentis. Concessæ ad septennium incipiunt à die publicationis factæ in illo loco, & licet consuetus sit habere actualem intentionem lucrandi indulgentias, sufficere intentionem habitualem, & interpretativam, quam generaliter habent Christiani, de eo quod sua opera proficiunt, quantum possunt tenent *Suar. de Penit. D. 56. sect. 1. n. 7. Lag. de Sacr. D. 27. n. 82. Lacr. l. 6. p. 2. n. 1325.* Si pro alio quis velit indulgentiam lucrari est necessarium habere intentionem lucrandi determinatè pro illo: sufficit tamen intentio habitualis, id est, semel habita, & non revocata, dum tamen ille, pro quo applicatur, sit in statu gratiæ. Et potest applicari absentis, ignorantis, & non penitentis, & probabiliter positivè invito: sicut à censura potest invitus absolvi: quia licet fructus meriti non possit alij applicari, cum meriti sit ad gratiam, & gloriam merentis, fructus tamen satisfactionis alteri potest applicari, ut patet in Christo D. qui pro nobis satisfecit. Pro defunctis nullus, nisi Papa potest indulgentias applicare: quippe ipse solus habet claves Theauri Ecclesiæ, easque applicat solum per modum solutionis, cum defuncti jam sint extra ejus jurisdictionem. Et licet alicui dicant, posse aliquem, qui non sit in gratia lucrari indulgentiam pro defuncto, qui est in Purgatorio, qui certè est in gratia, securius est illum in statu gratiæ applicare. Indulgentiæ applicationem pro defuncto habere infallibilem effectum, alij negant, alij concedunt: utrique probabiliter. *Lacr. lib. 6. p. 2. n. 524. & 1350.* Indulgentia,*

quæ conceditur alicui festo non transferatur cum officio illius festi. Si vero cum officio etiam festum transferatur, & in concessione non fiat mentio diei mensis, sed solum festivitatis, transferatur indulgentia, quia tunc est festum alicujus Sancti, cum celebratur ejus festum, & officium. Sic *Diana in Sum. V. Indulgentia, n. 9.* Indulgentiæ vivis concessæ non possunt defunctis applicari, nisi hoc in Bulla specialiter concedatur. Quando indulgentia est applicata alicui grano, Crucis, vel Imagini, si alteri commodetur, non lucratur Commodatarius indulgentiam ex declaratione *Innoc. X. Qui ab alio, quem à Papa accepit facultatem concedendi indulgentias non potest alteri concedere, ut applicet: quia delegatus non potest delegare. Dian. in Sum. V. Indulgentia requisita, n. 13. & 15.*

384. Sed quia solent aliquæ indulgentiæ falso supponi, quæ in re non sunt concessæ, referam Decretum de indulgentiis apocryphis, quod adest *Lacr. l. 6. p. 2. c. n. 1367.*

Decretum de Apocryphis Indulgentiis.

Delata sæpius fuisse ad S. Congregationem Indulgentiis, sacri que Reliquiis præpositam Indulgentiæ quadam confictæ, & omnino falsæ, quæ per diversas Orbis Christiani partes circumferuntur: alia verò examinanda, quæ adhibito studio inventæ sunt, vel apocryphæ, vel à Romanis Pontificibus revocata, vel nullæ: quod datum eis tempus præterisset, quarum quidem præteritæ, cum non facilem cognitionem habeant, Christi fideles harum rerum minus peritos fallant, qui spe Indulgentiæ, remissionisque peccatorum suorum consequendæ frustrantur. Quamobrem eadem S. Congregatio vehementer cupiens huic malo magis in dies serpenti occurrere, animarum profectui, & Indulgentiarum dignitati consulere, plures illarum singulari diligentia colligi, & Indicem referri curavit.

Tales in primis sunt illæ, uti asserunt, concessæ à Joanne II. & Sixto IV. recitantibus orationem charitatis Jesu Christi Domini Nostri: *Præcor te piissime Domine, &c.* Ab Urbano II. Ecclesiæ S. Mariæ, ut vulgo dici solet, Campagnolare, & S. Victoriæ. Ab Eugenio III. Revelationi de plaga in humero Jesu Christi factæ S. Bernardo. Ab Innocentio III.

Ar-

Archiconfraternitati, & Ordini Redemptionis. A Bonifacio IX. visitantibus Capellam S. Nicolai de Tolentino in ejus die festo. A Joanne XXII. oculantibus mensuram plantæ pedis B. Mariæ Virginis. Ab Alexandro VI. Imagini B. Mariæ, vulgo dictæ Laphetti. A Leone X. gestantibus funiculum S. Francisci priorem in Urbe impressæ, & deinde Mediolani anno 1665. (huas tamen habent, & veras confratres Archiconfraternitatis Cordigerorum S. Francisci) recitantibus salutationem Angelicam ad pulsum horologii, & Imagini Conceptionis Mariæ Virginis Immaculatæ in circulo depictæ, cujus pedibus luna subjacta est. A Pio IV. vel S. Pio V. Principi Senatuum. A Clemente VIII. dicentibus orationem: *O magnum Mysterium, &c.* Et Ecclesiæ S. Mariæ, quam vocant, Montis Serrati Avenione impressæ. Tum alia pro animabus Christi fidelium defunctorum, impressæ Matriæ 20. Julij 1606. A Paulo V. cantantibus hymnum: *Te Matrem Dei laudamus, te Mariam Virginem constemur, &c.* Vel si die Sabbati intererint, dum idem canitur. Et Coronis, Rosarijs, Imaginibus, Numismatibus, quæ Medallias appellant, ab eo benedictis, Federico Cardinali Borromæo supplicante, anno 1611. dum Ecclesia Romæ in honorem S. Caroli edificaretur, & ab eodem Paulo, & Gregorio XV. dicentibus: *Sia lodato il Santissimo Sacramento, laus Santissimo Sacramento.* Ab Urbano VIII. in honorem ejusdem Sacramenti, precibus Cardinalis Magalotti, & Sacerdotibus celebrata Missa dicentibus: *Ave Filia Dei Patris, Ave Mater Dei Filij, &c.* A Clemente X. recitantibus manè, meridie, ac vespere consuetam Antiphonam: *Angelus Domini, &c.* Et in fine. *Deo gratias, & Maria.* Ac demum alia à nonnullis Romanis Pontificibus tributa, ut ajunt, Coronis Mysteriorum Passionis Domini Nostri Jesu-Christi, proce magni Ducis Etruriæ.

Talis Indulgentia Sodalitatis S. Nicolai, qua repenta, quinquies oratione Dominica, & Salutatione Angelica, unam liberari animam, quolibet die à Purgatorij poenæ, affirmant. Tales alia Perusij Confraternitati Sanctorum Sebastiani, & Rochi, & Romæ Societatis S. Bernardi, ad Columnam Trajani: Tales demum alia Cruce signatorum. S. Eustorgij, Mediolani, Arimini, & Bononiæ.

Ejus generis sunt, & illæ concessæ, ut ajunt, Capellæ Rosanij in Ecclesia S. Tom. II.

Antonij de Rovigo, seu Rodigij, vel Ecclesiæ SS. Trinitatis Bergonis, aut S. Petri Montis Tondoni, die festo Inventionis SS. Crucis, vel gestantibus funiculum S. Francisci de Paula: vel celebrantibus Missas S. Augustini, aut alias quinque in honorem quinque Festivitatum B. Virginis: vel recitantibus Officium S. Franciscæ Romanæ, aut Antiphonam: *O Passto magna, &c.* in memoriâ Passionis Jesu: aut Rosarium S. Annæ (quod Congregatio Sacrorum Rituum non probat) aut orationem, quæ impressa cum Imagine, Annæ circumferri solet: *Ave gratia plena, &c.* (quæ oratio prohibetur) aut Officio Conceptionis B. Virginis immaculatæ, quod asserunt à Paulo V. probatum fuisse: aut Orationem: *Deus, qui nobis in S. Synagoga, &c.* (excipitur Indulgentia centum dierum, ann. 1671. concessa precibus Ducissæ Sabaudia ad annos 25. cunctis in illius Ditione decemgentibus) aut aliam: *Ave Filia Dei, &c.* post communionem recitandam: vel aliquo conspicuo signo venerantibus SS. Eucharistiæ Sacramenti nomen. Indulgentiæ rursus octoginta millium annorum veteri de tabula extinctæ, quàm in Basilica Lateranensi asservari affirmant, pro dicentibus orationem illam verè piam: *Deus, qui pro redemptione mundi, &c.* Tum quæ impressæ fuerunt Papæ, Anno 1670. sub hoc titulo: *Sommario dell' Indulgentie concessæ dalla Santità di nostro Signore Papa Leone X. all' Immagine della Concezione della Gloriosa Vergine Maria.* Vel Pisauri sub nomine B. Joannæ, Anno 1668. evulgatæ: vel Barlette seu Barula recitantibus quasdam, non sanè malas orationes, lucranda: vel Parmæ à visitantibus per quadragesimæ dies Ecclesiæ Tertij Ordinis S. Francisci: vel Pistorijs, & Valtellæ à recitantibus orationem: *Ave Santissima Maria Mater Dei Regina Carli, &c.* Et alia in peculiari impresso libro descripta, quibus frui dicunt devotos Seraphicos, & Benefactores.

His annumeranda sunt, quæ Crucibus Caravacensibus tributa dicuntur, vel Coronæ, sive Stellario Conceptionis immaculatæ, quod ex duodecim globulis precarijs constat, vel granis, Crucibus, & Coronis Aloysiæ ab Ascensione Hispaniæ Monialis Ordinis S. Clare, vel mensuræ altitudinis Jesu-Christi Domini nostri: vel Imagini, aut mensuræ vulneris lateri ejus infixi: vel orationi, ut ajunt, in sepulero Domini nostri reper-

Lz 2

121

ta; & indulgentiæ, ut ajunt, innixæ relationi factæ Sanctæ Birgitæ, Methildi, & Elisabeth, vel B. Joannæ de Cruce. Et concessæ, uti asserunt, gratis, quæ aliquod ex tribus gratis tegetur extantibus penes Romanum Pontificem, Hispaniarum Regem, & Ministrum Generalem Fratrum Minorum Observantia Sancti Francisci.

Omnes verò, & singulas jam dictas indulgentias S. Congregatio partim esse concessas, & plane talias declarat; partim apocryphas, vel ex alio capite nullas: quæ nemini suffragari possunt, casque in futurum ullo in loco, ut veras publicari, & lucrandas Christianis propositi verat; foliaque, & libros, tibi sic proponuntur, seu asseruntur, omnino præcipit aboleri, nisi prædictæ indulgentiæ fuerint diligenter expunctæ. Nec ideo tamen vult alias, quas hoc Decretum non continet pro veris, & legitimis, tuncque probatis haberi.

Ac demum, omnes indulgentias concessas ante Decretum Clementis VIII. latum die 9. Jan. 1597. Coronis, Rosarijs, Granis, seu Calculis, Crucibus, & Imaginibus Sacris: vel ante Breve Pauli V. quod incipit: *Romanus Pontifex*, &c. Editum 23. Maij 1606. personis Regularibus quarumcumque Religionum, & Ordinum etiam Mendicantium, vel ante Constitutionem 15. Clementis VIII. cujus initium: *Quæcumque*, &c. & 68. Pauli V. incipientem: *Qua salubriter*, &c. habitas per aggregationem, vel aliam communicationem ab Archiconfraternitate ulla, Ordine, Congregatione, Societate, etiam Jesu, Capitulo, vel cætu quocumque, vel ab eorum Officialibus, Superioribus, aliisque personis, vel persona, etiam earum, vel ejus mentio specialis, & individua faciendæ esset, nisi fuerint deinde Romani Pontificis autoritate innovata, aut confirmata, nullius roboris esse, & momenti pariter declarat.

Porro summaria indulgentiarum pro Congregationibus Doctrinæ Christianæ, Contra emittibus SS. Trinitatis, & Redemptionis Captivorum, B. Mariæ de Monte Carmelo, cincturæ S. Augustini, & S. Monicæ, nisi ab eadem Congregatione recognita, non permittuntur.

Indulgentias verò stationem Urbis, quæ à Romanis Pontificibus singulari quodam beneficio, vel communicatae sunt, vel communicabuntur interdum, aliquibus locis, ordinibus, aut personis, diebus, tantum stationum in Missali Ro-

mano descriptis suffragari posse declarat: semel autem dumtaxat in die plenariam indulgentiam in certos dies Ecclesiæ visitantibus concessam, vel aliud pium opus peragentibus, lucrificari.

De quibus relatione facta per Secretarium ad Sanctissimum, cunctis Sanctitas sua probavit, & involatè servari jussit. Datum Romæ die 7. Martij 1678. Die 12. Martij affixum, & publicatum, &c.

385. Præterea: R. Pontifex, & quidem solus potest Jubilæum concedere, vel in Anno Sancto, ut ordinari sit, vel pro alia urgente necessitate: ut, quando in Pontificem eligitur, vel quando Ecclesia ab infidelibus invaditur. Jubilæum ergo, præter indulgentiam plenariam, comprehendit alias speciales gratias, & facultates: nam potest poenitens confessarium eligere dum tamen ab Episcopo sit approbatus. Et Confessarius potest absolvere ad ipsum accedentes ab omnibus peccatis, & censuris etiam Ordinario, quin & Papa reservatis, & probabiliter, etiam à casibus Bullæ Cœnæ. Potest item commutare vota, etiam jurata. Deinde potest opera in Jubilæo præscripta in alia pia opera commutare, sed tantum hæc facultatem habet respectu illorum, qui aliquo impedimento interiti nequeunt moraliter peragere opera in Jubilæo præscripta: v. g. qui Claustrato, perpetuo Carcere, infirmitate, vel captivitate sunt detenti. Non tamen potest absolvere excommunicatum à Jure, vel publicè, & nominatim sententiatum ob excommunicationem, suspensionem vel interdictum. Nec potest commutare quinque vota reservata, scilicet, Religionis, perpetua castitatis, & trium peregrinationum, scilicet, in Romanam ad limina Apostolorum Petri, & Pauli visitanda, in Compostellam, & Terram Sanctam. Imò nec votum in favorem tertij emissum, & ab eo acceptatum. *Suar. de Pot. cap. 25. Gobat. de Jubil. n. 290.* In Legge quidem veteri annus Jubilæus erat annus remissionis, qui texebatur septem hebdomadis annorum, ac proinde constabat 49. Annis. Et dicebatur: *Jubilæus*, à verbo Hebræo *Jobel*, quod juxta aliquos 50. significat: juxta alios si, nificat artem, cujus cornu, tanquam buccina annus remissionis annuntiabatur. Vel sic forte dicitur à *Jabal*, qui fuit inventor instrumentorum musicorum, quibus annuntiabatur annus Jubilæi. *Dict. Treceux. V. Jubilæi*: nam in signum lætitiæ robus bucinabant. *Josue 6. v. 13.* Et merito quidem,

dem, nam tunc servi acquirebant libertatem, exules in patriam reintuebantur, & debitorum non poterant cogi ad solvendum: sed debita, & delicta remittebantur, prædia, possessiones, vineæ, agri venditi, vel oppignorati ad pristinos dominos sine pretio revertebantur. Populus ab agricultura vacabat. *Num. c. fin. v. 4.* Hinc *Bonifacius VIII.* exemplo veteris Legis Jubilæum indixit anno 1300. visitantibus limina Apostolorum, & concedebatur centesimo quoque anno *Extr. 2. h. t. inter com. Paul. II. & Sixtus IV. ad 25.* ut hodie servatur, reduxit *Extr. 4. h. t. inter com.* Annus igitur Jubilæi, qui *Sanctus* dicitur Romæ promulgatur die Ascensionis Domini, & incipit à primis vespers Nativitatis Christi Domini, à quarum initio Porta Sancta aperitur, & durat usque ad primas Vespers ejusdem Nativitatis anni sequentis, sub quarum finem Porta Sancta recluditur. *Navar. de Indulg. Notab. 24. Filiuc. tr. 8. num. 250.* Extra Urbem etiam post lapsum anni Jubilæi ex concessione Pontificis tempus pro indulgentijs lucrands determinatur ab Ordinario, & solent 15. dies, duo, vel tres menses assignari. Et licet semel tantum possint obtineri indulgentiæ, etiam si sæpius opera præscripta repetantur, ad majorem securitatem laudabiliter repetuntur: nam gratia Jubilæo non conceditur copulative, ut in una, & altera hebdomada obtineri possit: nec indefinite, ut pro alijs duabus hebdomadibus comparetur; sed expressè sub forma disjunctiva; v. g. *Qui prima hebdomada post publicationem, vel in sequenti post illam*: ac proinde semel potest indulgentia obtineri, ut clarè ex mente Pontificis deducitur, & esse ferè certum alleunt. *Suar. de Voto, lib. 6. cap. 16. n. fin. Sanchez. in Decal. lib. 4. cap. 54. n. 30. & alij contra Henr. lib. 7. de Indulg. cap. 1. n. 1. Navar. & alios.* Et si securus sit omnia opera præscripta una hebdomada, & in uno loco complere: tamen probabile est, posse in duabus hebdomadis, & locis impleri. *Laym. Bonac. Castrop. Lacr. lib. 6. p. 2. n. 1409.*

386. In Jubilæis solent præferri hæc opera, 1. Sacra communio, quæ licet dignitate sit prior, expedit quod post cætera opera adhibeatur, vel etiam repetatur. 2. Confessio: quæ quidem in re debet præcedere communionem, saltem si detur noxia peccati mortalis; si nullum peccatum mortale gravet conscientiam volentis lucrari Jubilæum, potest

probabiliter omitti confessio, sed tutius, & securius est ad lucrandas indulgentias confiteri. *Lacr. lib. 6. p. 2. n. 1414. Soto, Sanchez. Bonac. & alij.* Indi possunt lucrari Jubilæum sola confessione adhibita. *L. 23. tit. 1. lib. 1. R. Indi. ibi: Nostro miy Santo Padre Paulo V. fue servido de expair à nuestra instantia un Breve, dado en Roma à 28. de Abril del año de 1609. Por que los Indios puedan ganar los jubileos, & indulgentias con solo el Santo Sacramento de la Confesion.* Imò ex concessione Pij IV. possunt lucrari Indulgentias, & Jubilæa, quæ confessionem, communionem, & jejunium requirunt, si contriti jejunent, quando non adess confessarius: dum habeant intentionem opportuno tempore, vel saltem intra mensem confitendi. *Alloza, V. Indi, scilicet. 2. n. 9. 3.* Ecclesiæ præscriptas, & tempore assignato visitare: & quidem respectu Romæ incolatum 30. dies contineri, vel interpolari: pro forensibus, & peregrinis: 15. assignantur à Bonifacio VIII. in *Extr. 1. h. t. inter com. 4.* Oratio: quæ regulariter debet esse vocalis, licet alij mentale sufficere dicant. Debetque esse devota, sine distractione voluntaria, & fiet ad intentionem Papæ, scilicet pro extirpatione hæresum, pro fidei exaltatione, pro concordia inter Principes Christianos: si indeterminate exigitur oratio, sufficit unum *Pater noster*, & *Ave Maria* recitare: si dicatur, quod debent orare per aliquod temporis spatium, sufficit fieri per medium quadrantem. Et ad ordinarias indulgentias sufficit orare septies *Pater noster*, & *Ave Maria*, debetque oratio fieri tempore, & loco in Bulla designatis. Locus ordinari est ubi est indulgentia, tempus est inter utraque Vespers. *Lacr. lib. 6. p. 2. ex n. 1421.* Nec interest, qua lingua quis recitet, vel an solitarie, vel alternatim cum socio, sedendo, stando, ambulando, vel flexis genibus, operato, vel discoperto capite, longè, vel breviter. *Uiana in Sum. V. Indulg. Requis. n. 6. 5.* Jejunium tribus diebus, scilicet feria 4. 6. & Sabbato: Et hoc observare tenentur, si indulgentias velint lucrari, etiam pueri, infirmi, senes, & alij, qui exulantur à jejunio Quadragesimali: potest tamen hoc in aliud opus compensari. *Lacr. lib. 6. p. 2. n. 1424. 6.* Elemosinæ largitio, & quidem sufficit, si fiat in minima quantitate, quando simpliciter, vel pro alicuius peccati mortalis, & elemosyna; *arg. c. 18. de Censib. c. 30. de Regul. jur. in 6.* Et est etiam, quod fiat, vel per

se, vel per alium, dummodo verè, & in effectu pauperi tradatur: si tamen pro cuiusque facultate largienda dicatur, debet major à divitibus, & Magistratibus, quam à pauperibus, & opificibus largiri: sufficitque, si semel elemosyna detur, licet in Bulla dicatur *elemosynis*. Nec interest, an ante, an post communionem detur, nec oblat esse debitam ex voto, vel poenitentia, dum ex iustitia non debeat: nam tunc non erit elemosyna, sed solutio debiti. Omnes, qui possunt, debent elemosynam dare; si quis non possit, sufficit, si fructum panis, vel quid simile det: quin commutatio, juxta *Navar. & alios*, requiritur: consultus tamen est commutari. Religiosus cum licentia Superioris potest per amicum saculare dare elemosynam. Pauperes cententur Monasteria Religioforum, Ecclesie, & alia pia loca indigentia luminaribus, ornamentis, vel edificijs, & quicumque alij non habentes necessaria ad statum juxta suam qualitatem, & conditionem, sed etiam si qui accepit non sit verè pauper, lucratur indulgentias, si censetur pauper. *Lacr. l. 6. p. 2. ex n. 1424.*

387 Qui fuit absolutus à peccatis reservatis, vel à censuris, vel ejus votum fuit commutatum tempore Jubilæi: quia tunc Jubilæum lucrari volebat, si postea mutata intentione lucrati negligat, non reincidit in reservationem, vel censuram, vel obligationem voti. *Sanch. in Decal. lib. 4. cap. 4. ex n. 42. Suarez, & alij contra aliquos*. Qui jam omnia opera finierat in 1. hebdomada potest in secunda absolvi à reservato, si quod de novo commisit; & votum ejus, si quod edidit commutari valet, ut contra aliquos probabiliter tenet. *Lacroix, lib. 6. p. 2. n. 1450. & alij*. Imò, si cum tempore Jubilæi fuisset confessus, est oblitus peccati reservati, etiam elapso Jubilæi tempore potest absolvi à quocumque ordinario Confessario: nam reservatio ablata censetur per confessionem tempore Jubilæi factam; & ejus vota possunt commutari: non tamen potest absolvi, nec ejus vota commutari, si tempore Jubilæi noluit Jubilæum lucrari. *Sanch. in Decal. lib. 4. cap. 54. ex n. 42. Lacroix, lib. 6. p. 2. ex n. 1447*. Si quis ultimo die veniat ad locum Jubilæi potest petere, quod sibi commutentur opera, quæ facere nequit, cum jus adquisiverit veniendo, idem tenent *Lugo, Viva, & alij* de eo, qui sponte opera præscripta neglexit, si ultimo die dolens velit lucrari Jubilæum: &

posse opera commutari, quod plures negant *Lacroix, lib. 6. p. 2. n. 1440*. Ut ergo major concursus populi Christiani Romæ inveniat, & Beatissimi Apostoli Petrus, & Paulus amplius honorificentur, toto anno, quo durat Jubilæum, suspenduntur à R. Pontifice omnes indulgentiæ plenariæ. *Extr. 4. b. t. inter com.* (secus partiales) per totum Orbem; & anno transacto, iterum reviviscunt; quin innovatio aliqua requiratur. *Lacr. lib. 6. p. 2. num. 1404. contra alios*. Non tamen suspenduntur indulgentiæ, quæ tam plenariæ, concessæ Ecclesijs Romæ, nec Sanctæ Domus Lazaritanæ, nec Compitellæ, nec Portuiculi Astij: suspenduntur tamen Indulgentiæ Portuiculi extra Astium, nec suspenduntur Indulgentiæ Bullæ Cruciatæ, nec concessæ in Monasteriis pro defunctis, nec concessæ pro articulo mortis, etiam si mors non sequatur, nec concessæ ab Episcopis. Suspenduntur verò illæ indulgentiæ plenariæ, quæ pro vivis concessæ sunt, licet sint applicabiles defunctis, quales sunt Agoniæ, Animarum, seu Communionis generalis revocantur. *Lacroix, lib. 6. p. 2. n. 1401. Sanch. Mend. Viva, & Castrop. & alij*. Etiam suspenduntur facultates concessæ à Pontifice gratia indulgentiæ lucrandæ, ut facultas eligendi Confessarium, ut à reservatis, censuris, & alijs poenis absolvat, vota que commutat, vel dispenset. *Extr. 4. b. t. inter com.* Si tales facultates non concedatur intuitu Jubilæi non suspenduntur, sic Regulares his facultatibus, etiam durante anno Jubilæi, rectè utantur. Si tales facultates proveniant ab Episcopo, non suspenduntur. *Lugo, Castropal. Lacr. lib. 6. p. 2. n. 1403*. Demum, & per *Sacramentalia* remittuntur peccata venialia, ut teneat antiqua traditio; sed hoc non habent ex se, & ex opere operato, in quo aliqui dissentiant, quia non sunt instituta à Deo, vel Christo, sed hoc habent, quatenus in nobis pios motus excitant; quod quidem conforme est institutioni Sacramentalium, quæ fit per preces Ecclesiæ, quibus ipsa nobis precatur tales motus. Hæc Sacramentalia nihil aliud sunt, quam quidam actus externi Religionis accomodati ad colendum Deum; ut sunt oratio Dominica, aqua benedicta, eius elogiaria, confessio generalis, elemosyna, & benedictio data ab Episcopo, vel Abbate consecratio. Et hoc verum comprehenduntur: *Orans, tinctus, edens, confessus, dans, benedicens*. Ad quæ reducuntur

con-

consecrationes, & benedictiones variarum rerum, & personarum, tuncio pectoris, unctio Regum, cerei agni, signum Sanctæ Crucis, & alia hujusmodi, de quibus agunt. *Suar. Lug. Bellarm. Machad. Lacr. lib. 6. p. 1. ex n. 218*. Dicuntur *Sacramentalia*, quia sunt velut umbra, & imagines Sacramentorum, non inanes, & vacuæ, sed gratiæ supernaturalis collativæ.

388 In nostra Hispania maximo gaudemus privilegio pro indulgentijs lucrandis ex Bulla *Cruciatæ*, quæ sic dicitur à rubea Cruce, quæ insigniebantur illi, qui ad Terræ Sanctæ Infideles expugnandos militiæ nomen dabant, in quorum favorem primo concessa fuit. Cujus concessio durat per unum annum in Hispania, qui ab una promulgatione ad aliam computandus est; in Indijs verò per biennium, adeò, ut nec morte Pontificis cesset, quia gratia est. *c. 9. de Offic. Judic. Delegat. in 6*. Nec revocatur per Bullam *Cœnæ*, nec per publicationem Jubilæi, ut declaravit *Gregor. XIII. & Clem. VIII.* quia Bulla conceditur per modum contractus onerosi. *Medin. de Bull. D. 1. n. 48*. Et ut solemnius promulgetur Bulla, suspenditur interdictum per octo dies ante, & post Bullæ promulgationem. Ut quis ergo gaudeat privilegijs Bullæ debet militare, vel aliter servire per unum annum in Exercitu nostri Regis contra Turcas, Mauros, vel alios Infideles. Qui non adfuerit personaliter exercitui satisfacit aliam pro se mittens, vel elargiendo elemosynam pro Bulla taxatam, expendendam ad infidelium expugnationem. Hæc elemosyna, quæ communiter est in Hispania duorum regalium. *Vulgo dos reales de vellon*: in Indijs tamen sunt duo argentei. *Vulgo dos reales de plata*. At verò pro personis in Dignitate constitutis variæ summæ juxta cuiusque gradum assignatæ sunt. Et licet sit necessarium Bullam impressam sumere, non tamen est necessarium, eam corporaliter retinere, nec nomen in ipsa inscribere. Euntibus ergo ad bellum, vel accipientibus Bullam, & elemosynam assignatam danti-bus conceditur semel in vita, & iterum in articulo mortis, ut possit illis plenaria indulgentia applicari. Deinde: si prædicti diebus Quadragesimæ, quibus Romæ assignata est itatio, visitaverint quinque Ecclesias, sive Hospitalia, Templum Regularium, Sacella, vel Oratoria privata, etiam si sint in campo, fundis,

hortis, seu carceribus, vel si visitent quinque Altaria, vel ubi non sint quinque Ecclesie, aut Altaria, Ecclesiam unam, aut Altare quinque visitaverint, & ibi devote oraverint pro victoria contra Infideles obtinenda, & pro unione inter Principes Christianos, ipsis conceduntur omnes indulgentiæ, & remissiones, quæ conceduntur visitantibus Ecclesias Romæ, intra, & extra Urbem. Et possunt applicari per modum suffragij tales indulgentiæ animabus Purgatorij. Etiam aliæ indulgentiæ partiales conceduntur, ut ex ipsa Bulla constat. Deinde potest quis accipiendo Bullam, quam dicunt defunctorum, applicare indulgentiam plenariam per modum suffragij pro aliqua anima Purgatorij. Et quidem potest pro eadem anima duas Bullas sumere, & securus erit, si in gratiæ statu sit, quando applicat indulgentiam. Potest applicari indulgentia à Sacerdote, etiam extra confessionem, & quibuscumque verbis applicationem significantibus: imò, & mentaliter potest applicari, & etiam absenti, & alienato à mentis judicio in casu mortis repentinæ: imò potest quis lucrari indulgentias, etiam sine applicatione confessorij: sufficit enim, quod moriens sit in statu gratiæ, vel quod contritionem eliciat, & fretus hoc privilegio non fuisset negligens in confitendo tempore statuto ab Ecclesia. Et potest simul cum illa indulgentia alia plenaria applicari. Indi etiam indigent Bulla, & sic communiter notatur, nec aliæ indulgentiæ possunt publicari, nisi sciente, & consentiente Commissario, ut supra diximus.

389 Difficultatem sanè, & arduitatem, quam ex se habet Sacramentum poenitentiae magna ex parte mitigat gravissima tacendi obligatio, qua tenentur Confessarius, & alij, qui quomodocumque, justè, vel injustè notitiam, mediatè, vel immediatè habuerint peccatorum, quæ poenitens est sacramentaliter confessus, si animo se accusandi, & subjiciendi peccata clavibus Ecclesiæ, accedat: etiam pro accidens ex aliquo defectu, vel Confessorij, vel poenitentis non sequatur absolutio. Hæc obligatio dicitur

si-

sigillum: quæ non solum à jure Ecclesiastico provenit. *c. 2. de Penitent. D. 9. c. 13. de Excess. Prælat. c. 12. b. t.* Sed etiam à Jure Naturali: tum ob tacitam promissionem tacendi ibidem audiatum; quia natura docente, nemo debet alteri facere, quod sibi nolle fieri. Etiam oritur à Jure Divino, siquidem ex perpetua praxi, & Ecclesiæ traditione præsumitur cum hac obligatione sigilli fuisse institutum à Christo Domino hoc Sacramentum. *Innoc. & Abb. in c. 12. b. t. Suar. de Penit. D. 33. sect. 2. Lacroix, lib. 6. p. 2. n. 1934.* Hac obligatione tenetur non solum Confessarius; qui verè talis erat, sed qui cum non esset; à poenitente talis bona fide fuit existimatus. Item superior; à quo Confessarius petijt facultatem abolendi à reservato; Interpretes confessionis, vel qui eam scripsit, vel scriptam invenit; vel audivit bona, vel mala fide à confiteente; vel à Confessario de licentia poenitentis, vel sine ea. Imò, & omnes, qui publicè confitentem audierunt in naufragio, vel prælio. *D. Thom. in 4. D. 21. q. 3. art. 1. q. 8. Scot. ibid. q. 2. Suar. de Penitent. D. 33. sect. 4. Lugo de Penitent. D. 23. Diana in Sum. V. Sigillum, ex n. 1. Lacr. lib. 6. p. 2. ex n. 1951.* Sub tali sigillo continentur omnia peccata mortalia, & venialia poenitentis declarata in confessione, etiam si publica sint, & notoria: item ea, à quibus non fuit poenitentis absolutus: imò & defectus occasione confessionis cogniti; v. g. poenitentis ignobilitas, illegimitas, aegritudo, scrupulosa conscientia, sed hoc ab alijs negatur. Etiam comprehenduntur peccata complicis justè, vel injustè, à poenitenti detecti. Et etiam poenitentia imposita. *Dian. in Sum. V. Sigillum, ex n. 15.* Dona, & virtutes poenitentis non continentur sub sigillo, quia ex earum manifestatione non redditur odiosa confessio. Potest tamen poenitens obligare Confessarium ad tacendum sub naturali sigillo. *Dian. in Sum. V. Sigillum, num. 19.* Adeo stricta est sigilli obligatio, ut nulla causa temporalis, vel spiritualis, quantumvis publica, & gravissima, vel utilitatis acquiritur, vel incommodi vitandi excuset à tali obligatione, nec possit sigillum violari, etiam ad tuendam vitam propriam, nec ob bonum, sive temporale, sive spirituale totius mundi: potiusque debet Confessarius mortem pati, quam revelare audita in confessione, ut varios casus decedens affert *Dian. in Sum.*

V. Sigillum, num. 28. & seq. Nec in hac obligatione valet ipse Summus Pontifex dispensare, ut tenent omnes *DD. Catholici in c. 12. b. t. & communis usus, & traditio Ecclesiæ; imò nec cum ipso poenitente extra confessionem de eis valet loqui Confessarius sine ejus licentia. In ipso actu confessionis, etiam post absolutionem, dum adhuc Constatius in confessionali sedet, & poenitens erroribus flexis exiit, potest Confessarius errorem, si quem notavit, corrigere, modum restitutionis faciendæ præscribere ipsi poenitenti: quin & in alia confessione potest poenitentem admonere de aliquo defectu, in præcedentibus confessionibus commisso. *Lacr. lib. 6. p. 2. n. 1776. & seq. & 1980. & seq. Anò Nung. Suar. Si lic. Merat. Laym. lib. 5. tit. 6. cap. 14. n. 15. & alij,* dicunt, quod etiam extra confessionem, non perita licentia, quin etiam renuente poenitente, potest Confessarium cum eo loqui, & monere de defectu: sed hoc periculosum est. Si Confessarius in testem alicujus delicti, quod præcisè per confessionem novit, adductus rogetur sub juramento, an tale sciat, vel audiverit in confessione, potest, & debet respondere, se tale delictum nescire. Nam intelligitur, quod nescit ad revealandum: quinimo, etiam illud in judicio revelet, non potest Judex eum ad torturam condemnare ex tali noticia. *Barbof. in c. 12. b. t. n. 18. alios citans.* Si verò melius famæ poenitentis consultatur non negando, quam negando, potest dicere: & ipse confessus est, & ego meo officio functus sum. Quando poenitentes debent ferre schedulam confessionis, si non timeat revelari confessionem neget illam indispositio: si timeat revelari, & non absolutus potest eam dare. *Dian. in Sum. V. Sigillum, ex n. 32. Lacr. lib. 6. p. 2. ex n. 1982.**

390 Si poenitens, in ejus favorem principaliter hac adeo stricta obligatio est introducta, concedat Confessario licentiam, ut noticia habita ex confessione utatur: cum possit poenitens suo juri renuntiare. *L. 29. C. de Pact. poterit utique Confessarius de tali peccato, vel cum ipso poenitente extra confessionem, vel etiam cum alijs tractare, observando strictè tenorem licentiæ, & non ea abutendo; arg. L. 5. ff. Mandat. Et sane debet talis licentia esse expressa, & formalis, voluntaria, & libera, non quidem extorta metu, dolo, vel vi, & non revocata; siquidem potest poenitens licentiam, etiam*

etiam concessam, revocare. *D. Thom. in 4. dist. 21. q. 3. art. 2. Navar. Man. Suar. de Penit. D. 33. sect. 5. n. 6. Laym. L. 5. rr. 6. c. 14.* Poenitens per se non tenetur sigillo Sacramenti in non manifestanda poenitentia, cum in sui favorem sit inductum: poterit tamen aliquando obligari sigillo naturali, non tamen Sacramentali, ad occultanda facta, vel dicta in confessione. *Dian. in Sum. V. Sigillum, n. 13. & alij com.*

391 Non violat sigillum Sacerdos, qui uritur noticia peccati sibi confessi: si aliunde illud sciat extra confessionem, vel ante, vel post eam: dummodo solum tali noticia utatur, quatenus eam extra confessionem habet, vel sit tantum in genere dicat, se tale peccatum audivisse, si nec verbo, signo, facto, vel alijs circumstantijs possit cognosci poenitens. *D. Thom. in 4. Sent. D. 21. q. 3. art. 1. q. 1. Sylvest. Navar. & com. DD.* Si poenitens accedat ad Confessionarium animo simulandi confessionem, de nullo tamen peccato se accusat, sed tantum perit schedulam, vel etiam si peccata sua confiteatur, si hoc faciat animo Confessionarium trahendi ad suum delictum, vel ipsum decipiendi, non tenetur Confessarius sigillo, si de hoc animo confet, quia non intendit poenitens confessionem Sacramentalem facere: quando verò dubitatur de animo, præsumitur pro confessione Sacramentali, & ligat sigillum. Et quidem olim fuit quidam Cardinalis multatus à S. Pontifice, eo quod non manifestaverit conspiracyonem in Papam, quam alter in confessione ipsi aperuerat, non intentione se accusandi, sed animo illum ad conspiracyonem trahendi. *Ex Soto refert. Barbof. in c. 12. b. t. n. 16.* Nec sub sigillo cadunt, quæ poenitens dicit Confessori sine animo confitendi, & absolutionem obtinendi, etiam si flexis genibus, & fronte crucis signo signata dicat, hoc tibi aperio in confessione: sed solum tunc Confessarius tenetur ea tacere, sicut alia sub secreto commissa. *Barbof. in c. 12. b. t. n. 25. Sanchez de Matr. lib. 3. D. 13. n. 6.* Potest verò Confessarius noticia peccatorum uti, si ex tali usu poenitentes non absterreantur, sic potest moveri ad orandum pro poenitente, vel ad inquirendum modum, illum ad salutem suæ animæ promovendi. Vel si sciat, sibi alicubi parari insidias, vel sibi in aliquo poculo parari venenum, potest illas occasiones declinare: vel etiam ad examinandum complicem diligentius moveri potest ob notitiam ab alio complice in confessione habitam, *Tom. II.*

cautè tamen, ne cognoscat poenitens talem usum. Quando poenitens confitetur deliberationem hæresim disseminandi, vel alterius gravis criminis perpetrandi, à quo nolit desistere, potest Confessor in generali infinuare Episcopum, vel Magistratum, ut invigilet super gregem suum, quia lupus rapax tentat illum invadere, ita ut delicto, & periculo obvietur, sine aliqua tamen poenitentis manifestatione, nec offensione illius, nec aliorum scandalolo. Sic alios citans *Barbof. in c. 12. b. t. n. 17.* Aliter non potest aliquid loqui. *Dian. in Sum. V. Sigillum, n. 49.* Quando tamen ex tali usu aliquid incommodum, pudor, vel molestia potest poenitenti inferri, ita ut Sacramentum fiat onerosum, & molestim, non potest Confessarius tali uti noticia. Sic Superior non potest diligentius vigilare super eum, quem ex confessione alicui peccato affectum cognovit. Nec Collator, Patronus, vel Elector possunt negare collationem, præsentationem, vel suffragium illi, quem ex confessione indignum agnovissent. Nec Parochus potest negare Eucharistiam, vel benedictionem nuptialem ob notitiam indignitatis ex confessione hausta: imò nec servitium, & extraordinariè exhortari ad virtutem, vel poenitentiam cum, quem ex confessione oblatinatum, vel deditum vitijs esse cognovit. Denique nullo modo Superiores, vel Confessarii possunt uti noticia Sacramentali ad gubernationem externam, *ex Decreto Clement. VIII. 26. Maji, Ann. 1594. Dian. in Sum. V. Sigillum, ex n. 46. Sanchez de Matr. lib. 3. D. 16. n. 4. Lacr. l. 6. p. 2. ex n. 1975. contra D. Anton. D. Bonav. Scot. Durand. Suar. & plures ex antiquis, quos citat Sanchez. n. 2.*

392 Violatio sigilli est peccatum ex suo genere grave, non solum quando materia revelata est gravis, quia peccatum grave detegitur: sed etiam si peccatum levissimum reveletur; nam etiam tunc illud revelans irrogat Sacramento gravissimam irreverentiam, illudque odiosum facit, & homines ab ejus usu absterret. Ratione tamen inadvertentia potest talis revelatio esse solum culpa venialis: imò & nulla. Et quatenus violatio cedit in irreverentiam Sacramenti, est peccatum contra Religionem: quatenus verò lædit poenitentis famam, & existimationem, est contra Justitiam: ac proinde Sacerdos famam læsam tenetur reparare. *Suar. de Penit. D. 33. sect. 1.* Judex tantum Ecclesiasticus est competens, respectu hujus criminis: siquidem causa est spiritualis, &

rens est immnis à Iudice Seculari, etsi forte aliquando Iudex Secularis hoc crimen punivit, ut dicit *Aldret. l. 2. Eccl. Discep. c. 19. n. 2.* de Rege Jacobo I. Aragoniæ, qui Episcopo Gerundenfis fecit à tergo linguam extrahi; vel hoc fecit ex commissione Papæ speciali, vel post Episcopi traditionem brachio Saculari. Nec hæc causa est ab Ordinario exempta, & ad Inquisitores adjudicata, nisi aliquam hæretis suspicionem admixtam habeat. *Dian. in Sum. V. Sigillum, n. 57.* Potestque Iudex procedere ad probationem sigilli violati, non solum licentia penitentis præcedente, sed etiam sine ea; *arg. c. 2. de Penit. D. 6. c. 12. b. t.* Nam per talem punitionem, & per Inquisitionem, & probationem necessariam promovetur reverentia Sacramenti; ac proinde licite examinantur testes, & ipsi tenentur respondere, secundum quod in re sciunt. Hoc igitur delictum probatum censetur, si ipse Sacerdos illud fateatur. Si verò neget, probatio denuntiandi, vel accusandi incumbit. Et hæc per testes singulares fieri potest, propter delicti enormitatem. Si verò Sacerdos dicat, peccatum sibi innotuisse extra confessionem, hoc debet ipse probare. Si asserat, habuisse licentiam, à penitente, hoc etiam probare tenetur, quando ab ipso penitente accusatur; & quidem potest hæc licentia probari, etiam per simplicem assertionem Confessarij, quando ipse est vitæ integræ, & res est parvi præjudicij. Quod si res est magni momenti, & penitens est vitæ integræ debet deferri Confessario iuramentum purgationis, eique statui. Si verò ab alio tercio accusetur, ipse accusans probare debet, non esse datam licentiam à penitente. Semper tamen, ac datur dubium, præsumptio stat pro Confessario, cum quilibet bonus præsumatur. *c. fin. de Præsumpt. & delicta non præsumantur, nisi probentur. l. 15. ff. Pro Socio,* adeo ut dicto Sacerdotis fide digni asserentis mortuum, seu morientem dedisse sibi licentiam ad revelandam confessionem credatur. Sine tali tamen licentia, nec post mortem sunt revelanda peccata. *Barbof. in c. 12. hoc tit. plures citans.*

393. Sacerdos violans sigillum depunitur ab omni Officio Sacerdotali. *c. 12. b. t.* sed non cogitur nunc, ut olim perpetuo peregrinari. *c. 2. de Penit. D. 6.* ne detur vagandi necessitas in opprobrium status Clericalis. Nec detrahitur in Monasterium ad perpetuam penitentiam agendam, ut jubetur in *c. 12. b. t. nam*

hæc poena fore in desuetudinem abiit, in cuius locum hodie in perpetuum Carcerem, vel ad tres annos condemnatur. Nec irregularitas, nec alia poena ipso iure incurritur. *Eac. lib. 6. p. 2. n. 1999.* Tamen non ordinaria, sed extraordinaria poena imponitur. 1. Quando Sacerdos non alteri, sed ipsi penitenti obicit suum peccatum: nam tunc non revelat. 2. Quando licet alteri revelet, hoc non præsumptuosè, sed ex ignorantia, vel inadverteentia facit; imò & nullæ poenæ subijcitur, si non humano modo revelet: vi. g. in delirio. 3. Quando Sacerdos non revelat peccatum, sed aliquem defectum penitentis ex confessione cognitum. 4. Quando qui confessionem excepit, non erat Sacerdos, sed alius Clericus, vel etiam Laicus, si hic revelet, etiam poenæ extraordinariæ est subiectus. *Suar. de Penit. D. 33. sect. 8. Lugo de Penit. D. 23. n. 147. Vallens hic, §. 13. n. fin.*

394. Denique pro pleniori materiæ comprehensione libuit hic adungere propositiones in hæc materia dammaras. Et quidem *Joannes XXII. in Extr. 2. de Hæretic. inter comm.* damnavit errores Joannis de Poliano, qui assererat. 1. Quod confessi fratribus habentibus licentiam generalem audiendi confessiones tenentur eadem peccata, qua confessi fuerant, iterum confiteri proprio Sacerdoti. 2. Quod stante: omnis utrius sexus editio in Concilio Generali R. Pontifex non potest facere, quod Paraciani non teneantur omnia peccata sua, semel in anno proprio Sacerdoti confiteri, que dicit esse paraciam curatum; imò nec Deus posset hoc facere, quia (ut dicebat) implicat contradictionem. 3. Quod Papa non potest dare potestatem generalem audiendi confessiones: imò nec Deus quin confessus habenti licentiam teneatur eadem confiteri proprio Sacerdoti. *Clemens VIII. per Constitutionem 87.* damnat hanc propositionem ad minus, ut falsam, temerariam, & scandalosam, nimirum, licere per litteras, seu intermedium Confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere. *Alex. VII.* damnavit has propositiones. 11. Peccata in confessione omissa, seu oblita ob instant periculum vitæ, aut ob aliam causam non tenentur in sequenti confessione exprimere. 12. Mendicantes possunt absolvi à casibus Episcopis reservatis, non obtenta ad id Episcoporum facultate. 13. Satisfacit præcepto annuæ confessionis, qui confitetur Regulari, Episcopo presentato, sed ab eo iniuste reprobat. 14.

Qui

Qui facit confessionem voluntariè nullam satisfacit præcepto Ecclesiæ. 15. Penitens propria auctoritate substituit sibi alium potest, qui loco ipsius penitentiam adimpleat. 16. Qui beneficium Curatum habent, possunt sibi eligere in confessarium simplicem Sacerdotem non approbatum ab Ordinario. 37. Indulgentia concessa Regularibus, & revocata à Paulo V. hodie sunt revalidata. 41. Non est obligandus concubinarium ad ejiciendam concubinam, si hæc nimis utilis esset ad delectamentum concubinarij, vulgò regalo, dum deficiente illa nimis egrè ageret vitam, & alia epula tadio magno concubinarium afficerent, & alia famula nimis difficile inveniretur. Innocentius XI. sequentes damnavit. 56. Frequens confessio, & communio in his, qui generaliter vivunt, est nota prædestinationis. 57. Probabile est, sufficere attritionem naturalem, modo honestam. 58. Non tenentur Confessario interroganti fateri peccati alicujus consuetudinem. 59. Licet sacramentaliter absolvi dimidiatè tantum confessos, ratione magni concursus penitentium, qualis v. g. potest contingere in die magna alicujus festivitatis, aut indulgentiæ. 60. Penitenti habenti consuetudinem peccandi contra Legem Dei Naturæ, aut Ecclesiæ: etsi emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, dummodo ore profiratur, se dolere, & proponere emendationem. 61. Potest aliquando absolvi, qui in proxima occasione peccandi versatur, quam potest, & non vult omittere: quinimò directè, & ex proposito quarit, aut ei se ingerit. 62. Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua, utilis, aut honesta non fugiendi occurrat. 63. Licetum est quærere directè occasionem proximam peccandi pro bono spirituali, vel temporali nostro, vel proximi. 64. Absolutionis capax est domo, quantumvis labore ignorantia mysteriorum fidei, & etiam si per negligentiam, etiam culpabilem nesciat mysterium Sanctissimæ Trinitatis, & Incarnationis Domini Nostri Jeshu Christi. *Alex. VIII.* damnavit sequentes. 20. Confessiones apud Religiosos factæ pleræque, vel sacrilegæ sunt, vel invalidæ. 21. Parochianus potest suspicari de Mendicantibus, qui elemosinis communibus vivunt de imponenda nimis levi, & incongrua penitentia, seu satisfactione ob questum, seu lucrum subsidij temporalis. 22. *Benedict. XIV.* damnat, & reprobat proximum Confessarium, qui à suis penitentibus nomen complicitis exquirunt, atque ad illud sibi revelandum, non

Tom. II.

solum suadent, sed negatione absolutionis compellunt. Sic in Constit. Supremi 7. Jul. ann. 1745. Confirmata ann. 1746. Præterea ipse R. Pontifex absolute tollit jurisdictionem Confessarijs, ne possint audire Confessiones, nec absolviere suos complices in peccato contra 6. Decalogi præceptum extra articulum mortis, quando non datur alius Sacerdos, etiam simplex, & non approbatus pro Confessionibus, nisi forte scandalum relinqueret, vel infamia confessario proprio sequeretur: nam tunc posset proprius confessarius complices audire confessionem. Tenetur tamen ita res disponere, ut quantum possibile sit hanc auditionem refugiat, Nec virtute Bullæ Cruciatæ, nec Bullæ, nec alterius privilegij potest confessarius complices absolviere. Si secus facere audeat incurrit excommunicationem Pontifici reservatam. Sic habetur in Constit. Sacramentum. 1. Jun. an. 1741. & Apostolicæ 8. Februar. an. 1745. *

395. Præterea: in Edicto Generali Inquisitionis reservatur puniendum ab Inquisitoribus crimen gravissimum, quod committit ille, qui cum non sit Sacerdos audit alicujus confessionem. *Ibid. N. 8.* dicitur: O que no sendo Sacerdote haya dicho Missa, & confessado à alguna persona. Et quidem ex Constit. Paul. IV. Greg. XIII. Sixti V. & Clem. VIII. Laici, & Ecclesiastici non Sacerdotes, etiam si sint verè penitentes tradendi sunt curiæ Seculari, sed hoc non est in usu in Inquisitione Hispanica, sed Laicus, si est persona vilis factibus caditur, & ad tres annos mittitur; aliaque poenæ spirituales superadduntur. *Diana in Sum. V. Inquisitorum jurisdictione, quoad poenas, n. 164.* Etiam ab Inquisitoribus puniuntur Confessores sollicitantes ad turpia in confessione. Et tales in Hispania abjurant de levi, licet in Inquisitione Romana abjurent de vehementer: & condemnantur ad tres annos per quinquennium, vel septennium, & in perpetuum suspenduntur ab audiendis confessionibus. Et Regularibus potest imponi, quod teneant ultimum locum inter Regulares sui Monasterij. *Dian. in Sum. V. Inquisitionum jurisdictione, Casar. Carena de Officiis Inquisitorum p. 2. §. 17. ex n. 89. fol. 157.* Quando hoc crimen incurritur, & detur obligatio denuntiandi constat ex Bulla Greg. XV. Audiamus illam.

Universi Dominici gregis curam, &c. Statuimus, decernimus, & declaramus, quod omnes, & singuli Sacerdotes, tam Sæculares, quam Regulares, cujuscumque Digni-

Aaa 2

ta.

tatis, &c. qui personas, quacunque illa sint, ad inhonestam, sive inter se, sive cum alijs quomodolibet perpetranda, in actu Sacramentalis Confessionis, sive ante, sive post immediatam, seu occasionem, vel praeextu confessionis huiusmodi: etiam ipsa Sacramentalis Confessionis non secuta, sive extra occasionem confessionis, in Confessionario, aut loco quocumque, ubi confessiones Sacramentales audiuntur, seu ad confessionem audiendam electo, simulantes ibidem confessiones audire: sollicitare, vel provocare tentaverint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, sive tractatus habuerint, in Officio S. Inquisitionis severissime, ut infra puniantur, &c. Mandantes omnibus Confessarijs, ut suos penitentes, quos noverint fuisse ab alijs, ut supra sollicitatos, moneant de obligatione denuntiandi sollicitantes, seu ut profertur, tractantes, Inquisitionibus, seu locorum Ordinarijs praedictis. Quod si hoc officium praetermiserint, vel penitentes docuerint, non teneri ad denuntiandum Confessarios sollicitantes, seu tractantes, ut supra, eisdem locorum Ordinarijs, & Inquisitionibus illis pro modo culpe punire non negligent, &c. Datum, &c. die 30. Augusti 1623. Benedict. XIV. in Conclit. Sacramentum. 1. Jun. an. 1741. confirmat antecedentem Gregorij Constitutionem, & advertendas calumnias in hoc puncto non infrequentes addit: Ut igitur tam nefaria audacia, & tam detestabile facinus metu magnitudinis poenae coerceretur, quacunque persona, quae execrabili huiusmodi flagitio se inquinaverit, vel per se ipsum innocentes Confessarios impie calumniando, vel scelerate procurando, ut ab alijs fiat, a quocumque sacerdote, quovis privilegio auctoritate, & dignitate munito, praeterquam a nobis, nostrisque successoribus, nisi in fine vitae, & excepto mortis articulo, spe absolutionis obtinenda, quam nobis, & successoribus praedictis reservamus, perpetuo careat. Praeterea de S. Univ. Rom. Inquisitionis Consilio, perpetuo inhabilitar ad Missae Sacrificium sollicitans, & ad turpia, & ab utentes Sacrificio Missae ad fortilegia, & jubet legi hoc Decretum feria 6. post Octavam Assumptionis, & in Capitulis Generalibus, & Provincialibus, Sic Decretum est 21. Aug. an. 1745. *

Confessarius sollicitans non tenetur se ipsum denuntiare, quia nullus tenetur se ipsum prodere, ut commune proclamat axioma, deductum ex c. 87. de Penit. D. 1. & in nostro casu tenent Leand. de Penit. tr. 3. D. 13. q. 43. c. 44. Dim. p. 1. tr. 4.

resol. 8. Poteestas, tom. 2. p. 3. n. 493. Siquidem praecipuum humanum, quale est denuntiandi sollicitans, non obligat cum tam gravi documento. Et hac ratione excusantur ab eo denuntiandi Pater, Mater, Filius, vel Frater, nec alius, si inde timeat grave malum sibi, aut suis conjunctissimis, scilicet Patri, Matri, marito, filijs, aut fratribus: Nec est denuntiandus Confessarius, si jam est mortuus. Poteestas tom. 2. p. 3. n. 595. & 597. Confessarius sollicitans potest a quolibet Confessario absolvi, quia sollicitatio nullo jure invenitur reservata. Poteestas n. 601.

TIT. XXXIX.

De Sententia Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti.

396 **C**ensura Ecclesiastica sic dicitur a Censoribus Romanis, quorum officium erat censere, & castigare mores, & errores Civium. Et quia ipsi in hoc valde observantes erant, & rigidi, juxta illud: Rigidi quae feceris Censoris mores, etiam collega timeret, ideo censura pro correptione, & severitate sumitur, teste Nebrissenf. Prius quidem de ea agendum est, ut postea de tribus ejus speciebus, de quibus in rubrica fit mentio, suo ordine agamus: scilicet, de Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto. Censura ergo est poena spiritualis, & medicinalis, per quam homini baptizato, & contumaci aufertur per Ecclesiasticam potestatem usus quorundam bonorum spiritualium, ita imposita, ut per eandem ordinarij absolvi possit. Suar. de Cens. D. 1. sect. 1. n. 5. Est enim poena, qua Ecclesia utitur in foro externo per modum medicinae ad infringendam contumaciam fidelium: ac proinde emendatione, & correptione posita, est auferenda censura. In quo distinguitur a depositione, degradatione, alijsque poenis vindicativis, quae ob peccatum praeteritum possunt infligi. c. fin. 2. q. 1. c. 2. q. 1. Est poena Ecclesiastica, qua solum Ecclesia utitur, non vero potestas Secularis, nisi ex delegatione Pontificis. c. 6. D. 96. c. 10. de Conf. c. 6. de Major. In Ecclesia enim sicut in quavis bene ordinata Republica debet esse potestas excludendi homines noxios a suo corpore: & suspendendi a quibusdam officijs male ea administrantibus: & alijs aliquos actus interdicens. Et quidem hac

potestate uti sunt D. Petrus contra Simonem Magum Act. Apost. 8. v. 21. D. Paul. 1. Cor. 5. v. 3. ibi: Jam judicavi, ut praesens, qui sic operatus est in nomine Domini nostri Jesu-Christi, congregatis vobis in meo spiritu, cum virtute Domini nostri Jesu-Christi tradere huiusmodi Satanam in interitum carnis, ut spiritus salvus sit, in die Domini nostri Jesu-Christi. Elle in Ecclesia potestatem ad instituendas, & ferendas censuras fide docemur ex praedicto, & alijs Sacrae Scripturae locis, ut probat Suar. de Cens. D. 1. sect. 2. ex n. 14. Et usus censurarum suo modo fuit obumbratus apud Judeos juxta illud Joan. 9. v. 22. Jam enim conspiraverunt Judaei, ut si quis eum confiteretur esse Christum, extra Synagogam fieret. Et etiam apud Gentiles, ut ex Tito Livio, Caesare, Plinio, & alijs colligitur, & ex illo Poeta: innocui veniant procul, o procul impius esto. Solum enim Ecclesia potest privare utriusque bonorum spiritualium: & quidem directe privat bonis illis, quae consistunt in actionibus, & caeremonijs, quae ex sua institutione fructum spirituales, & interiorum operantur, ut sunt sacramenta, sacrificia, Officia Divina, suffragia, satisfactio Christi, & Sanctorum, quae fidelibus iustis per indulgentias applicantur: indirecte etiam privat censura bonis temporalibus; v. g. communicatione politica cum fidelibus, fructibus beneficij, &c. minime tamen potest privare bonis merè internis, qualia sunt fides, caritas, & gratia, qua fideles inter se, & cum Christo mystice sunt uniti: character Sacramentalis, vel virtutes. Quippe Ecclesia in hac jurisdictionem non habet. Suar. de Cens. D. 1. sect. 1. n. 6.

397 Censurae sunt tres, & non plures, scilicet excommunicatio, suspensio, & interdictum. c. 20. de V. S. c. 1. c. 13. & 20. h. t. in 6. Nec alij speciei, praeter assignatas, convenit definitio censurae. Navo. Man. cap. 27. n. 1. Suar. de Cens. D. 1. sect. 3. n. 1. & 2. nam illa definitio Pontificis est doctrinalis, & ideo licet indefinita videatur, universalis aequivalet, ac si diceret: omnem censuram comprehendit sub illis tribus membris. Censura alia est a jure, alia ab homine: a jure est, quae infligitur a Sacris Canonibus, Constitutionibus, & Statutis Ecclesiasticis. Ab homine dicitur illa, quae per modum mandati, vel sententiae infligitur a Superiore. Alia est lata sententia, alia sententia ferenda: lata sententia est, quae incurritur, hoc ipso, quod crimen committatur, etiam sine alia sententia condemnatoria, c. 53. §. Verum,

de Appellat. v. g. si dicatur: Sit ipso facto excommunicatus, vel suspensus: vel excommunicatus, vel excommunicationi subjaceat Sententia ferenda est, quae licet statuta a jure sit, non incurritur ipso facto: sed tantum post Judicis sententiam; v. g. quando dicitur: excommunicetur, vel excommunicabitur, vel sub excommunicatione prohibemur, &c. & ut talis habetur quando non constat, an excommunicatio sit latae sententiae, aut ferenda, quia in dubijs est benignior interpretatio facienda. L. 55. §. fin. ff. de Reg. jur. c. 49. cod. in 6. Suar. de Cens. D. 3. sect. 3. n. 6.

398 Possunt ferre censuras potestate ordinaria S. Pontifex respectu totius Ecclesiae. Extr. 1. de Major. inter com. Concilia Generalia, & Provincialia in sua Natione, aut Provincia. Legati a Latere in Provincia sua Legationis. c. 7. de Offic. Legat. Cardinales in Ecclesijs sui Tituli. c. 11. de Major. Et ibid. DD. Episcopus, & Archiepiscopus in sua Diocesi, respectu suorum subditorum. c. 1. c. 16. de Offic. Ordin. c. 21. h. t. Eorumque Vicarij Generales: Capitulum Sedevacante, & ejus Vicarius Generalis. c. 7. h. t. in 6. Trid. sess. 24. de Ref. cap. 16. Praepositi Ecclesiarum Collegiarum, & alij, qui in foro externo jurisdictionem obtinent. c. 20. de V. S. c. 1. h. t. in 6. Superiores Regulares, non solum Generales, & Provinciales: sed & locales ex privilegio perpetuo suo muneris annexo. c. 10. de Major. Congregationes, & Capitula quarundam Religionum. Navo. Man. cap. 27. n. 5. Suar. de Cens. D. 2. sect. 2. Lacr. lib. 7. n. 17. Patochus, cum non gaudeat jurisdictione in foro externo, non potest ferre censuras Jure Ordinario; arg. c. 20. de V. S. c. 1. h. t. in 6. Nisi ex delegatione, vel privilegio. c. 3. de Offic. Ordin. vel conluetudine, vel praescriptione. c. 18. de Praescript. Suar. de Cens. D. 2. sect. 2. n. 8. & 10. Lacr. lib. 7. n. 21. Ex potestate delegata possunt censuras ferre illi, quibus habentes potestatem ordinariam, eam delegarint. c. 7. de Offic. Ordin. in 6. dummodo delegatus sit homo viator, sit baptizatus, utrum rationis, & saltem primam tonsuram habeat, & non sit conjugatus. c. un. de Cleric. conjug. in 6. Summus Pontifex de plenitudine potestatis potest hanc jurisdictionem Laico, imò, & foeminae delegare. Nam cum non sit potestas Ordinis, sed jurisdictionis, eorum incapacitas non procedit a Jure Divino, sed tantum a Jure Ecclesiastico, in quo Pontifex potest dispensare. c. 12. de Major. non tamen de-